

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. E., advokátkou so sídlom v H., proti žalovanej **M.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. M., advokátom so sídlom v K., **o určenie skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 8 C 24/2006, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. apríla 2008 sp. zn. 11 Co 68/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 9. apríla 2008 sp. zn. 11 Co 68/2007 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 23. mája 2007 č.k. 8 C 24/2006-115 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že „pracovný pomer navrhovateľky a odporkyne uzavretý pracovnou zmluvou zo dňa 31.05.2003 sa skončil dohodou podľa § 60 Zákonníka práce z výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce pre nadbytočnosť dňa 30.11.2005“, zamietol. Žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanej 20 410,50 Sk trov konania. Ako vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia vykonaným dokazovaním mal preukázané, že po tom, čo žalovaná 22. novembra 2005 žalobkyňi oznámila rozhodnutie o znížení stavu zamestnancov a zrušenie jedného pracovného miesta zdravotnej sestry a navrhla jej skončenie pracovného pomeru dohodou k 30. novembru 2005, žalobkyňa s návrhom na skončenie pracovného pomeru dohodu nesúhlasila a v ten istý deň prevzala výpoveď z pracovného pomeru z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. List žalobkyne z 23. novembra 2005 označený ako „skončenie pracovného pomeru pred začatím plynutia výpovednej doby“, ktorým žiadala o skončenie pracovného pomeru dňom 30. novembra 2005, nepovažoval za prijatie návrhu na skončenie pracovného pomeru dohodou, ktorý predložila žalovaná žalobkyňi 22. novembra 2005, nakoľko toto jej podanie obsahuje výhrady

a dodatky (žalobkyňa v liste uviedla, že dohodu o skončení pracovného pomeru nepovažuje za obojstranný akt a svoje rozhodnutie za prejav slobodnej vôle, ale za prejav urobený pod psychickým nátlakom, z jej strany ide len o existenčné a momentálne riešenie situácie a možnosťou revízie v budúcnosti), ktoré s poukazom na § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka považoval za odmietnutie návrhu a za nový návrh. Vzhľadom na obsah tohto nového návrhu bol toho názoru, že žalobkyňa tento právny úkon neurobila slobodne, právny úkon je neurčitý a nezrozumiteľný, a preto ho nepovažoval za právny úkon, ktorý by mal za následok skončenie pracovného pomeru dohodou podľa § 60 Zákonníka práce dňom 30. novembra 2005. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. apríla 2008 sp. zn. 11 Co 68/2007 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil, že pracovný pomer žalobkyne a žalovanej uzavretý pracovnou zmluvou zo dňa 31. mája 2003 skončil dňa 30. novembra 2005; v prevyšujúcej (zamietajúcej) časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V časti o náhrade trov konania rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni 12 134 Sk trov prvostupňového konania. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 7 910 Sk trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovanou k uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru nedošlo, ale naopak, že žalovaná dala žalobkyni výpoveď z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, ktorú žalobkyňa prevzala 22. novembra 2005. List žalobkyne z 23. novembra 2005, v ktorom žalovanej oznamuje, že súhlasí so skončením pracovného pomeru k 30. novembru 2005 hodnotil z hľadiska § 76 ods. 1, 2 Zákonníka práce, podľa ktorého ak zamestnávateľ dá zamestnancovi výpoveď z dôvodov uvedených v § 63 ods. 1 písm. a/ až c/ Zákonníka práce a zamestnanec požiada o skončenie pracovného pomeru pred začatím plynutia výpovednej doby, je zamestnávateľ povinný takejto žiadosti vyhovieť. Keďže žalobkyňa žiadosť o skončenie pracovného pomeru pred začatím plynutia výpovednej doby podala, pracovný pomer na základe tejto žiadosti skončil 30. novembra 2005 výpoveďou bez plynutia výpovednej doby. Preto žalobu v časti určenia skončenia pracovného pomeru dňom 30. novembra 2005 považoval za dôvodnú a v dôsledku toho s poukazom na § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobe v tejto časti vyhovel. Žalobu v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala popisným spôsobom uviesť, že pracovný pomer skončil dohodou podľa § 60 Zákonníka práce z výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, považoval za nadbytočnú a zamietajúci rozsudok súdu prvého stupňa

v tejto časti za správny, a preto ho podľa § 219 O.s.p. potvrdil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený a rozhodnuté o trovách odvolacieho konania, podala dovolanie žalovaná, ktorá ho navrhla v dovolaní napadnutých častiach zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodňovala tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ako i že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedla, že odvolací súd, keď zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a určil, že pracovný pomer žalobkyne a žalovanej uzavretý pracovnou zmluvou z 31. mája 2003 skončil dňa 30. novembra 2005, rozhodol nad a mimo rámca žaloby a rozhodol o niečom, čo nebolo vymedzené ako predmet konania. Odvolací súd napriek tomu, že žalobkyňa podanou žalobou žiadala rozhodnúť, že pracovný pomer medzi ňou a žalovanou skončil dohodou podľa § 60 Zákonníka práce z výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, dokonca dospel k záveru, že pracovný pomer s poukazom na § 76 ods. 1, 2 Zákonníka práce skončil výpoveďou s tým, že výpovedná doba neplynula.

Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovanej písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§240 ods.1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods.1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§243a ods.1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods.1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Uvedené procesné vady neboli v dovolaní tvrdené a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolací súd sa vzhľadom aj na obsah dovolania, ktorého dôvodmi je viazaný (§ 242 ods. 1 O.s.p.) zaoberal predovšetkým tým, či konanie bolo postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Podľa § 79 ods. 1 O.s.p. je žaloba podanie, ktorým sa začína konanie. Žaloba musí obsahovať všeobecné náležitosti podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p. a musí byť z nej zrejmé, čoho sa žalobca domáha.

Obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku (§ 155 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 153 ods. 2 O.s.p. súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou platí, že súd je viazaný žalobou. Žalobný návrh (petit) je najdôležitejšou obsahovou náležitosťou žaloby. V ňom žalobca uvádza, ako by podľa jeho želania mal súd rozhodnúť, ním zároveň stanovuje rozsah požadovanej súdnej ochrany a určuje súdu medze toho, o čom a ako má rozhodnúť. Viazanosť súdu žalobou neznamena, že by súd bol povinný do výroku svojho rozsudku doslovne prevziať žalobcom formulované znenie výroku rozhodnutia. Nie je porušením § 153 ods. 2 O.s.p., ak súd použitím iných slov vyjadrí presnejšie rovnaké práva a povinnosti, ktorý sa žalobca domáha určitým a zrozumiteľným žalobným petitom. Formulačné úpravy sú však prípustné výlučne pod podmienkou, že sa nimi nezmení podstata a samotný zmysel žalobného návrhu. Petit žaloby, tak ako ho žalobca formuluje v podanej žalobe alebo neskôr v priebehu konania, je súd povinný posudzovať čisto z hľadiska obsahového (t.j. či je v žalobe dostatočne presne, určito a zrozumiteľne vyjadrené, čo žalobca žiada).

Z obsahu žaloby podanej na Okresnom súde Humenné 31. januára 2006 bez pochybností vyplýva, že žalobkyňa predmetom konania určila skončenie pracovného pomeru dohodou podľa § 60 Zákonníka práce, keď žalobný petit formulovala následovne: „súd určuje, že pracovný pomer navrhovateľky a odporkyne uzavretý pracovnou zmluvou zo dňa 31.5.2003 skončil dohodou podľa § 60 Zákonníka práce z výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce pre nadbytočnosť dňa 30.11.2005.“ V žalobe uvedené skutočnosti, ktorými žalobkyňa opísala skutkový dej, na základe ktorého uplatňuje nárok, sú po skutkovej stránke zhodné s v žalobe vymedzeným predmetom konania, keďže z nich jednoznačne vyplýva, že podľa nej pracovný pomer skončil dohodou podľa § 60 Zákonníka práce z výpovedného dôvodu ňou konkrétne uvedeného. K tomu, aby došlo k zmene žaloby či čiastočnému späťvzatiu žaloby, vyžaduje Občiansky súdny poriadok (§ 95, § 96) procesný úkon žalobkyne, ktorým navrhne zmenu žaloby, či žalobu vezme čiastočne späť. Keďže žalobkyňa v danom prípade žiadny procesný úkon, ktorým by navrhla zmenu žaloby alebo by vzala žalobu čiastočne späť, neurobila, predmetom konania naďalej zostal návrh na určenie skončenia pracovného pomeru dohodou podľa § 60 Zákonníka práce z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Ak za danej procesnej situácie odvolací súd pri preskúvaní výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým zamietol žalobu na určenie, že pracovný pomer medzi účastníkmi konania skončil dohodou podľa § 60 Zákonníka práce z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce k 30. novembru 2005, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a určil,

že pracovný pomer skončil dňom 30. novembra 2005, rozhodol o predmete konania, ktorý žalobkyňa podanou žalobou takýmto spôsobom nevymedzila, keď navyiac aj vyslovil, že pracovný pomer skončil výpoveďou danou žalobkyni dňa 22. novembra 2005 z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce bez plynutia výpovednej doby (viď str. 5 rozsudku odvolacieho súdu). So záverom odvolacieho súdu, keď konštatoval, že spôsob skončenia pracovného pomeru dohodou podľa § 60 Zákonníka práce žiadaný žalobkyňou v žalobnom petite, je nadbytočný, nemožno, vzhľadom na vyššie uvedené, súhlasiť. Z obsahu žaloby totiž vyplýva, že žalobkyňa aj spôsob skončenia pracovného pomeru vymedzila za predmet konania. V prípade, ak pracovný pomer spôsobom vymedzeným v žalobnom petite neskončil, nemožno rozhodnúť o skončení pracovného pomeru iným spôsobom tak, ako to urobil svojim rozhodnutím odvolací súd.

Z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie je zrejmé, že dovolaním napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní postihnutom tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. Ako od zrušovaného výroku rozsudku závislý (§ 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) zrušil aj potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu. Dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu nemožno posúdiť, či napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. júla 2009

**JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Klaudia Vrauková